

In de woorden van Van Kooten en De Bie

1. Een van de onderstaande uitdrukkingen is NIET door hen bedacht. Welke?

c. kommer en kwel.

Niet alleen Kees van Kooten en Wim de Bie hebben vele nieuwe uitdrukkingen en woorden bedacht. Ook aan Marten Toonder – schrijver en tekenaar van Olivier B. Bommel, én het vorige erelid van Onze Taal – hebben we veel te danken, waaronder de uitdrukking ‘kommer en kwel’.

<http://www.onzetaal.nl/congres/erelidmaatschap.php>

http://nl.wikipedia.org/wiki/Van_Kooten_en_De_Bie

Uitgeleend

2. Welk van de onderstaande Engelse woorden is geleend uit het Nederland?

b. dollar.

Het Amerikaans-Engels kent veel woorden die zijn ontleend aan het Nederlands. Dit is vooral te danken aan de Nederlanders die zich aan het begin van de 17e eeuw aan de Amerikaanse oostkust vestigden. Zij introduceerden daar de ‘daalder’, waar ‘dollar’ een verbastering van is. De andere woorden komen uit het Arabisch (*admiraal* < *amīr al-bihār*), Duits (*loanword* < *Lehnwort*) en Frans (*prince* < *prince*).

http://en.wikipedia.org/wiki/Lists_of_English_words_of_international_origin

http://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_Nederlandse_leenwoorden_in_het_Amerikaans-Engels

Taalcreatie

3. Welk deel van een samenstelling is het hoofd?

b. Altijd het rechterdeel (bozen, prof).

In het Nederlands wordt de woordsoort bepaald door het rechterdeel: *liefbozen* zegt iets over de manier van ‘bozen’ (het werkwoord), *zolderprof* is een soort prof(essor), etc. Het rechterdeel bepaalt ook of het een de-woord of een het-woord is en op welke manier het meervoud wordt gemaakt. We spreken dan ook van de ‘rechterkanthoofdregel’.

<http://www.sculptaal.nl/>

http://cf.hum.uva.nl/dsphome/nederlandsetaalkunde/webklas/les2_2.html

Een wereldtaal

4. Welke plaats denk je?

b. plaats 40.

Dergelijke ‘lijsten’ zijn best omstreken. Want niet alle lijsten gebruiken dezelfde criteria. Soms wegen allerlei andere factoren ook mee, zoals de status van een taal en of de taal wordt gebruikt in publicaties. Hoe dan ook; het Nederlands doet het niet slecht op plaats 40! <http://encarta.msn.com/encnet/refpages/RefMedia.aspx?refid=70150040>

Meertaligheid in Nederland

5. Is het voor jonge kinderen voor- of nadelig om op jonge leeftijd meer dan één taal te leren?

d. Voordelig: je leert als kind sneller talen dan later als volwassene

Kinderen kunnen uitstekend twee of meer talen leren, beter dan volwassenen. Uit onderzoek onder tweetalige kinderen in Heerlen blijkt dat deze kinderen zelfs een voorsprong hebben op ééntaligen. Heerlense kinderen die vanaf hun geboorte zowel Nederlands als dialect leren (en dus tweetalig zijn), kunnen al heel snel een onderscheid maken tussen Nederlandse de- en het-woorden. Voor hen is het Nederlandse systeem een peulenschil, aangezien het Heerlense dialect niet alleen onderscheid maakt tussen onzijdig en niet-onzijdig, maar ook aparte lidwoorden heeft voor mannelijke en vrouwelijke woorden.

<http://www.kennislink.nl/web/show?id=156871>

<http://www.kennislink.nl/web/show?id=147191>

<http://www.meertens.nl/pdf/publieksdiensten/respons/respons.8.pdf>

Dictee

6. Welke schrijver is dat?

b. Jan Wolkers.

Het was eigenlijk de bedoeling dat Jan Wolkers zijn dictee zelf zou voorlezen op 19 december. Helaas overleed hij twee maanden voor het evenement, op 81-jarige leeftijd. De tekst voor het dictee was toen al af en is daarmee zijn laatste bekende tekst. Het dictee zal nu worden voorgelezen door zijn vrouw. Wolkers wordt gerekend tot de beste auteurs van de naoorlogse Nederlandse literatuur en is vooral bekend om zijn beeldende en directe taalgebruik. http://nl.wikipedia.org/wiki/Jan_Wolkers
<http://grootdictee.nps.nl/>

Zoque

7. Waardoor wordt dit bemoeilijkt?

a. De twee laatste sprekers hebben ruzie en praten niet meer met elkaar.

Dit illustreert de positie waarin meerdere talen van de oorspronkelijke bewoners van Zuid-Mexico verkeren. In deze regio staan bijna

twintig talen op het punt uit te sterven. Het Mexicaanse Instituut voor Oorspronkelijke Talen moedigt mensen aan hun traditionele taal te blijven spreken, en laat bijvoorbeeld mensen teksten op band inspreken, zodat men daarop later kan terugvallen, <http://www.parool.nl/nieuws/2007/NOV/16/buit1.html>

Taal is cruciaal.

Zowel voor docent als voor leerling. Het tijdschrift *Onze Taal* houdt de vinger aan de pols. Leerzaam én vermakelijk.

Met veel artikelen en onderwerpen die ook in de klas goed te gebruiken zijn.

Vraag een gratis proefnummer aan op

www.taalstudio.nl/talenquiz

Wie heeft de mooiste taal

8. Welk van de onderstaande woorden zou in het Ests kunnen voorkomen?

a. fooi.

Consonantclusters (clusters van medeklinkers), zoals ‘str’, ‘kn’ en ‘vl’, worden door Esten het liefst omzeild. Dit geldt overigens ook voor andere sprekers. Zo zullen kinderen die net leren spreken, het niet hebben over ‘slapen’ en ‘spelen’, maar over ‘lapen’ en ‘pelen’. Het tegenovergestelde, waarbij juist heel veel medeklinkers opeengeroepen worden, komt echter ook voor. Bijvoorbeeld in een Georgische taal, waarin een woord als ‘prckvna’ (pellen) niet ongewoon is. http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=est
<http://www.refdag.nl/artikel/1323214/Estland+wil+schoonheidswedstrijd+mooiste+taal.html>

<http://www.spiritus-temporis.com/consonant-cluster/>

Partners

De Praktijk

natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij

GENOOTSCHAP
OnzeTaal

Taalvererving en
Meertaligheid

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Universiteit Utrecht
Faculteit Geesteswetenschappen

De Talenquiz is een initiatief van De Taalstudio en De Praktijk en wordt geschreven door De Taalstudio. De quiz wordt maandelijks gratis verstuurd naar de abonnees en daarnaast verspreid via www.taalstudio.nl, www.kennisnet.nl en www.kennislink.nl. De Taalstudio is volstrekt onafhankelijk in onderwerpkeuze, formulering en verwijzing. Op dit product zijn de Algemene Voorwaarden van de Taalstudio van toepassing.